

ELF kaitseb Läänemerd koostöös Maailma Looduse Fondi (WWF) Soome, Rootsi, Poola ja Saksamaa harukontoritega ning teiste Läänemere-äärsete partneritega – Leedu Looduse Fondi, Läti organisatsiooni „Pasauls Dabas Fonds“ ja Balti Looduse Fondiga Venemaal. ELFi tegevuste eesmärgiks on integreeritud merekeskkonna kaitse ja kasutus. Selleks aidatakse riigil luua merekaitsealad, tutvustatakse merealade ruumilise planeerimise põhimõtteid, teavitatakse eutrofeerumise põhjustest (sh laevandusest ja põllumajandusest pärinev reostus, linnade reoveed) ja tegeldakse meretranspordi kasvust tingitud ohtudega (näiteks suurendades riigi reostustõrje võimekust ning Läänemere riikide koostööd naftaõnnetuste ennetamisel ja likvideerimisel).

2007. aastal inventeeriti ELFi eestvedamisel **Gretagrundi mereala**, mille tulemusena kiitis valitsus heaks 14 650 ha suuruse ala kaitse alla võtmise.

2009. a läbiviidud inventuuri põhjal esitas ELF ettepaneku **Krassgrundi kaitseala** laiendamiseks, tänavu on alustatud Kõpu poolsaare ümbruse mere-ala kaardistamisega. Lisaks osales ELF kümne mereala loodusväärtuste hindamisel projektis ESTMAR, mille raames on esitatud ettepanek Neugrundi ja Apollo madalike kaitse alla võtmiseks ning Vilsandi rahvusparki piiride laiendamiseks. Tööde tulemuse põhjal anti kriitiline hinnang ja vastulause Neugrundi tuulepargi rajamiseks.

2010. aastal keskendus ELF-i mereprogrammi **eutrofeerumise** suund jätkuvalt Läänemere toitainete koormust tõstvatele inimtegevustele. Lühiajalises perspektiivis tuleks vähendada punktallikatest pärinevat lämmastiku ja fosfori sissekannet Läänemere, pikaajaliselt aga keskenduda hajuallikele, eeskätt põllumajandusele. 2009. aastal käivitunud projekt „**Demo Farm**“ edendab kümne Eesti ja kümne Läti näidistalu abil keskkonnateadlikkust põllumajandustootjate ja tarbijate seas, et vähendada tootmisega kaasnevat kahjulikke mõjusid loodusele.

2010. aastal koostas ELF kohalike elanikke kaasates **kaitsekorralduskava Vilsandi rahvusparkile**. Samuti osales ELF Nõva ja Peetri jõe maastikukaitsealade ning Aidu looduskaitseala kaitsekorralduskava tegemises. Kaitsekorralduskavade koostamise käigus peeti 2010. aastal 22 koosolekut, kus olid esindatud erinevad huvigrupid, kohalikud elanikud ja ametkonnad.

ELFi looduskaitse-andmebaas hõlmab enamikku Eesti elupaigatüüpe ja loodusväärtusi. Andmebaasis on 13 935 kirjet. Kogutud infot kasutatakse igapäevases töös arendustegevuse jälgimisel, looduskaitse võrgustiku terviklikkuse hindamisel ja uute kaitsealade ettepanekute tegemisel. Lisaks on andmebaasil ajalooline väärtus.

2010. aastal **korraldati ELFi looduskaitse talgud 30-s erinevas paigas, kokku 36 korda**. Kohtadeks olid Soomaa RP, Otepää LP, Alam-Pedja, Vana-Lahetaguse, Põhja-Liivi sooservad, Palupõhja looduskool, Kõrgessaare-Mudaste hoiuala, Kesselaid, Saarnaki, Laelatu puisniit, Pivarootsi, Vilsandi, Laidevahe LKA, Kumari laid, Vahenurme LKA, Hobulaid, Kavaru rannaniit (Tõstamaa LKA), Karula RP, Haeska, Manilaid, Kihnu hoiuala, Viidumäe LKA, Luitemaa LKA, Kurese, Abruka, Ruhnu, Atla, Mustoja, Teorehe, Laagri nahkhiirte PEP ning Sõmeri. Kokku osales talgutel 541 vabatahtlikku, looduse heaks tehti 6346 tundi tööd. Talgulised löid käe külge loopealsetel, puis-, ranna-, lammi-, aru- ja märgadel niitudel. Lisaks tammitati kuivenduskraave rabas, taastati liivikut ning parandati kalade ja kahepaiksete sigimistingimusi vanajõgedes ning tiikides. Talgutöödeks oli põhiliselt püüandkoosluste hooldamine ja taastamine: niitmine, võsavõtmine, karjaeade ehitus, kopratammide lõhkumine ning kuivenduskraavide tammimine. Hooldati ka kore sigimistiike ja tehti mitmeid erinevaid töid Palupõhja looduskooli heaks. Talgute läbiviimisel ja kohapealsel korraldamisel löi kaasa 35 vabatahtlikku talgujuhti.

Jätkus **nahkhiirte kaitse** küsimustes nõustamine, ekspertarvamuste koostamine, vaiete esitamine ning nahkhiirte kaitse korraldamiseks vajaliku teabe kogumine. Toimused välitööl Laagri ja Astangu nahkhiirte talvituspaigas, Narva bastionides, Türi vallas Kolul jm. Tehti kindlaks esmakordselt hõbe-nahkhiirte talvitumine Eestis. Laagris ja Humalas toimusid talgud nahkhiirte talvustingimuste parandamiseks.

Lendorava kaitseks kogub ELF infot selle väga ohustatud looma esinemise kohta. ELFi laekunud annetuste abil inventeeritakse lendoravatele sobivaid metsi eelkõige praegu teadaolevate ja varasemate esinemiskohtade ümbruses. Samuti kontrollitakse saabunud leiateadete õigsust. Praegu on teada ca 90 lendorava leiukohta. 2010. aastal inventeeriti koostöös Eesti Looduseuurijate Seltsi ja Keskkonnaametiga lendoravatele sobivaid metsi Virumaal ja Raplamaal ning jälgiti raadiomärgistatud isendeid Virumaal Oonurme ümbruses ja Palasil. Lendorav on ka ELFi vapiloom.

20 aastat Eestimaa looduse kaitset

Eestimaa Looduse Fondi 2010. aasta tegemised

ELF koostas mitmed ettepanekud **põlevkivienergeetika mahtude vähendamiseks**, sh maapõue seaduse muudatuse algatamise ettepanek Riigikogu keskkonnamisjonile, Uus-Kiviõli kaevanduse KMH täiendamine, Eesti Energia investeerimisplaanide avalikustamine. Põlevkivienergeetika on üks eestlaste üüratu ökoloogilise olulisemaid põhjustajaid.

ELFi juures on end 2010. a. detsembri seisuga üles andnud **1380 vabatahtlikku**, kes on valmis likvideerima võimaliku naftaõnnetuse tagajärge. ELF on jätkuvalt taotlenud riikliku naftafondi asutamist, kuhu kogutaks raha nafta transiidil ja millest hüvitatakse reostustõrje investeeringute ja õnnetuste leevendamise kulud. Oluline on määratleda fondi aastane kogutav summa ja reservfondi suurus. Nii on võimalik aidata kaasa Eesti reostustõrjevõimekuse viimisele kooskõlla HELCOM miinimumnõuetega.

ELF aitab korraldada üle-eestilist **Teeme Ära talgupäeva**. 2010. aasta peamiseks eripäraks võrreldes eelmistega oli, et iga kogukond, ühendus või aktiivne kodanik sai ise otsustada, mis ära tegemist vajab ning teisi kaasa kutsuda. 2010. a talgupäeval löi vabatahtlikult kaasa üle 31 000 inimese 1100 paigas. 2011 aastal oli osalejaid 26 000.

ELF on olnud mitmete organisatsioonide asutajate seas (Taaskasutuskeskus MTÜ, Keri Selts MTÜ, SA Keskkonnaõiguse Keskus, Pokumaa SA, SA Tartu Keskkonnahariduse Keskus) ja andnud tegevusi üle inimestele ja organisatsioonidele, kes viivad alustatud töid kohapeal edasi või suudavad iseseisvana paremini ühiseid eesmärgi ellu viia.

„**Eesti soode looduskaitseline hindamine**“ oli projekt, mille raames viidi 2009-2010 läbi ulatuslik geobotaaniline inventuur: välitöödel inventeeris 111 inimest kokku 13 901 soostunud ala. Kogutud andmeid kasutatakse ettepanekute tegemiseks märgalade kaitseks ja kasutamiseks, et aidata kaasa soolade elurikkuse kaitsele.

Välja antud stipendiumid ja toetused

ELF annab iga-aastaselt välja Noore Looduskaitse Auhinna, mis on loodud Kaja ja Aleksei Lotmani loodud sihtrahastu baasil. Koostöös Eestimaa Talupidajate Keskkonnaliiduga annab ELF välja parima Noore Loodustaluniku Auhinda. 2010. a andis ELF välja ka kõige Läänemeresõbralikuma põllumajandustootja auhinna Maailma Looduse Fondi (WWF) ja Läänemerealade Talunike Keskkonnafoorumi (BFFE) algatatud konkursil, mille eesmärgiks oli leida parimaid meresõbralikke põllumajanduspraktikaid, mis vähendavad põllumajandusest tulenevat Läänemere saastekoormust.

Üks maailma suurimaid ja pika ajalooga looduskaitsevabatahtlike ühendusi BTCV valis ELFi 2010. aasta **Green Heroes Awardsi** nominendiks. Lõplik võitja valiti suurel internetihääletusel, millel osales 2784 inimest, kes otsustasid auhinna anda ELFile! BTCV on korraldanud talgud juba üle 50 aasta paljudes riikides üle maailma. BTCV oli 2000. aastate alguses ELFile toeks talguprojekti käivitamisel ning on heaks partneriks tänaseni. Meil on hea meel, et ELFi tegevused talgureiside ja Teeme Ära talgupäevade korraldamisel on väerika tunnustuse pälvinud.

